

Amerikabrevet

om du kunde lära dig skriva och läsa så
får som jag så voro vi då icke riktigt leta
att omtala uru reäran leprees med oss förlö-
den vinter spände jag många dagar och gval-
ler för att lära mig skriva så jag hade nu
got att roa mig med men nu i vinter har
jag tagit mig något annat för så jag skall
hafva något att säga handesna på jag

Vid en brand i Hindersgården i Gesunda för några år sedan brandskadades en byrå. När man skulle undersöka den efteråt, hittades under bottenpapperet i en spegellåda följande brev på fyra ark. Brevet, som saknade underskrift, var ställt till Helny och Harry Brottares mors farmor, Hindes Margit. Hon förlorade tidigt sin man genom en olyckshändelse och hade endast en son. Brevet är troligen skrivet av en f d granne, en av Svarf Anders Anderssons tre döttrar. Svarf Anders emigrerade med hela sin familj till Nord-Amerika 1868.

Wadenna den 2 novämber 83

Hindes Margit, min oförlömda vän och syster M

Efter en lång tynad så vil jag åter låta dig höra min röst fast jag får låf och begangna mig af den tyste talaren. Jag borde tacka dig för sist men glädje tårar skimra mina ögon så jag icke kan se dig då jag blifver så upprörd af den varmma kärleken då vi hafva varit goda vänner trogna grannar och mera sådant om jag icke hade mina bekantar och vänner i gamla landet så skulle det icke få en tanke af mig till baka just så belåten finner jag mig nu vil jag om tala för dig utti allt ur jag har det som jag förr hafver gjort både du och jag så får jag om ta att vi alla hafva hälsan och befinna oss godt och nu är den blåa och kulna östen kommen och nu idag hafver gud gort marken till hälften hvit af snö men han hafver låtitt oss ställa allt i sin hårnig både med bärgning och plöjning och

allt är godt nog så vill jag låta dig höra att vi hafva både sågel och bröd och allt vi böfva 7 hundra 38 bussel vete 1 hundra 55 bussel hafre 18 bussel skallöst korn 15 bussel valigt korn det skallösa skall vi göra mallt utaf och rästen skall nog våra hästar och grisar få mais potatis rötter rofvor käll det hafva vi nog fått det vi beöfva lök både röd och vit bönor ärter och mera sådant vi hafva 10 äppel träd längre än jag, och 12 styc-ken mindre de stösta hafva stått är i fyra år men ingen frukt hafva vi set ännu, några buskar plåmon krusbär vin bär och ändå mera till, paj plan-
tor gräs lök å endock mer så jag icke kan uppräknas jag hafver ännu icke
mer en enko och en kalf ur tycker du då jag som hafver haft så många i
- - - gamla landet det är väl ingen Amerika tänker du men jag skall nog
uppmuntra dig och låta dig höra hvad jag jag hafver gjort 30 pund smör
hafver jag sålt i såmar miölk och mysu hafver nog mina grisar fått tre
grisar hafver jag den stöste är snart 18 månader gammal och han är stor
nog ock 2 mindre de äro 7 månader gamla och ändå mer, öns 22, katten
må jag icke glömma det kunde väl icke vara mycket att prata om men då
jag skall omtala allt så kan det icke blifva anorlunda jag undrar just
hvad missis Smith gör tänker du det skall du nog få höra icke beöfver
jag hafva några frusna och sönder sprukna fingrar som du mången gång
får hafva ladudam och bastu rök slipper jag bada uti utan jag får vara
inne i ett varmt rum laga maten diska sopa baka och tvätta och hålla hu-
sett så snyckt jag kan efter landets sed men icke är det något hårt arbete
att piättra i kring i ett varmt rum och mellan hått taga strumpan och sätta
mig i gungstolen slånågon gång fram å till baka om jag så likar, jag und-
rar just om on icke ar gjort någott utte i sommar säger du. Jo litet hafver
jag rört på mig. Den 17 april då begynte Smith sitt fösta drag med sin
nya sånings masin som kostar honnom 55 dollar han gör både sår och
harvar och göslen den sättes aldrig ifrågan såningen gorde man på några
få dagar men jag fick vara inne då slåning tiden kom då gick jag med på
hvarje eftermiddag och sparkade ihop någon hötap och det var blått
några få dagar men då skörde tiden var inne då kom det en annan skör-
deman en den jag förr hafver haft han vile icke att jag skulle taga upp och
binda efter honom hans namn var Sjelfbindare han kostar 310 dållar
och vi skola betala honnom på tre år och just i dag hafver han betalt den
första tärminen 110 dollar och han gorde arbetet lätt för oss Jan Smith
spände för våra hästar och satte sig upp på masinen och skördade allt på
6 dagar. Anders och Smith reste upp banden efter honnom och jag fick

vara inne men då han kom så nära huset så jag hörde ur det surrade och skramlade af honnom då tittade jag ut genom fönstret och såg urru lätt han gorde arbetet för mig å då jag trifs har hälsan har mycket att ätta och litett att göra så kan jag icke säga annat än jag mår är det icke så eller ur, säg bestämt ur du menar och jag säger icke mer en äja vore du är, och olle kropp hälsar till dig att han lefver i det oppett att han snart skall få se sin blifvande brud och sitta sida vid sida med hånne du får icke dröja så länge med kommandet så han bliver tröt af väntan han hafver stält allt i hárning så det felar bara gung stolen åt dig just nu är det tid att komma kom snart om du kunde lära dig skrifva och läsa så pas som jag så voro vi då icke ricktitt beta att omtala uru värden lefver med oss förliden vinter spände jag många dagar och qväller för att lära mig skrifva så jag hade något att roa mig med men nu i vinter har jag tagit mig något annat för så jag skall hafva något att hänga händerna på jag skall spinna 12 pund hull åt en norska hälften hafver jag spunnit å innan du får dätta bref så hafver jag spunnit den andra älften jag får spinna så groft som edart fårföt gan för är beöfver man icke snåla på något 18 pund skall jag få till betalning hafver jag ett pund gan och går till staden får jag byta mig 8 pund kaffe eller vil jag hafva bomuls väf så får jag 15 alnar å ändå är väven 6 kvarter bred vil jag hafva socker fläck grýn eller var det vara må hafver jag mer än jag böver af någon ting potatis kål lök äg smör så få jag taga det och gå och byta mig hvad jag vil så nog tycker jag att det är bra att taga sig fram om han vil göra något nog slipper man höra någon utaf vårt emlans folk som skulle länkta till baka skulle man fråga någon läntar du till baka o s v då får man icke höra annat än ett ständick nekande och ett bittert nej så slut ä va det var endast näsö Karin för liden vinter som sade att hon länktade men nu är det bättre nu har hon fått sig en liten flicka hon är 2 veckor nu hafva de fyra nöt kreatur 3 grisar och gamla duvlär Anders hafver nya stöflor som räcka upp till knä å gamla duvlär Majt har jag set hafver varit kläd i att och kappa och späctar i kring halsen och åter har jag set henne med en jus blå hylle myssa och en klädning å det var nytt och unga Majt hon var kläd som en lilja emot hvad hon var i gamla landet nu är hon flera undra mil in i dakota hon hafver 4 dollar i veckan och nu är hon icke mer någon duvlär Majt de hafva tagit sig omstät 10060 ecker nor om Joan edlas har tagitt sig omstät in vid bärglöf masjerk kistin och ennes man som är föd på Siljans fårs bruk de hafva tagit sig omstät där blickt Pär han har

tagit sig omstät der och så olarf mormor hälsar till din moder att både hon och morfar lefver med en god hälsa så vi hafva haldrig haft så stark hälsa sade hon Margit har en liten flicka vid namn matilda elena Suter och de hafva 6 nöt 3 grisar och öns alla äro friska både liten och stor Reser folkett de hafva hälsan allesamman Anna och mås margit de kommo em i går ifrån staden brånad der hafva de varit hela sommaren och nu skola de hvila sig litett emedan de sömma sig nya kläder de skola vara så granna som dockor trefliga och glada de hafva skördat sin första skörd på sitt nya land de hade icke fult 6 ecker å de fingo 10075 busel vete litett mjas rötter å potatis hafva de fått så de kunna knapast komma in i sin nya källare de hafva 5 nöt och 2 grisar jag såg ett brev från din syster Karin hos mås folkett hon likte Amerika bra sade hon och var glad att hon icke hade blivit efter Måsfolkett de länktar icke de hafva både hästar kor och 3 grissar å öns jag har icke haft någon symasin förän i går då köpte Smith en för mig den kostade honnom 13 dollar nu skall jag snart vara lika Amerikanska qvinnorna som sitta vid sina symasiner och i sina gungstolar så knapast de gå ut och se solen på himlavalvett hvarken somar eller vinter skulle du icke unna din sönder slitna kropp en sådan vila på dina åter stående dagar jag såg utti dit bref att du tvivlade om du skulle få någon sonustru men jag tvivlar icke mycket fast jag är i Amerika der det är icke så fult med flickor som i gamla landet nu ser jag ändan på papperet så jag borde sluta fast nog vore det mycket mera om vi fingo bladra som vanligt med varandra men det långa afståndet afver skilt oss åt men glöm icke din ringa vän fast jag är i det avlägsna landet skrif någon gång och gif mig ett långt bref dröj icke så länge som du brukar då bliver jag trött

vi glöm så när att tacka för brefet vi finga från eder son . . . .

Ingen underskrift

Noter:

1 bushel = 36 1/3 liter

3 bushel = 1 hl

1 pound = 454 gram

1 dollar = 3,68 kr

1 acre = 40,5 ar

160 acre (hon har hört "ett hundra 60 ecker" och skrivit 10060)

"10075 bussel" = 175 bushel

edlas = Hed Lars fr Bråmåbo

staden brånad = staden Brainerd

"omstät" = homestead, land tilldelat nybyggare av regeringen för bosättning och nyodling

E.J.